

Ograniczenie szkód powodowanych przez bobry

2016-11-21

21 listopada 2016 r. weszło w życie zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie zezwalające na ograniczenie populacji bobra europejskiego na Warmii i Mazurach. Ma ono na celu ograniczenie szkód powodowanych przez osobniki tego gatunku na terenach użytkowanych przez ludzi.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał zarządzenie w sprawie wprowadzenia odstępstw od wybranych zakazów obowiązujących w stosunku do bobra europejskiego. Projekt zarządzenia został przygotowany z uwagi na znacząco rosnącą liczbę szkód wyrządzanych przez bobry oraz wysokość odszkodowań wypłacanych przez Skarb Państwa. Jest także wynikiem porozumienia zawartego między Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska a Przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego w sprawie wprowadzenia do stosowania instrukcji określającej reguły postępowania przy ograniczaniu liczebności bobra europejskiego i mają na celu zmniejszenie skali szkód wyrządzanych co roku przez osobniki tego gatunku.

W ciągu ostatnich 7 lat wartość wypłaconych z budżetu Skarbu Państwa odszkodowań w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła blisko 4-krotnie, a liczba zgłoszeń ponad 3-krotnie. W 2015 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie w wyniku analizy 1044 zgłoszeń wypłaciła odszkodowania na kwotę ponad 4,06 mln zł, podczas gdy w 2009 r. wpłynęło 551 zgłoszeń a wysokość odszkodowań wynosiła nieco ponad 1,21 mln zł.

Obserwowany w ostatnim dziesięcioleciu znaczny wzrost populacji bobrów, obok pozytywnych efektów w postaci tworzenia nowych wilgotnych i bagiennych siedlisk, małych zbiorników wodnych, przyczynił się także do powstawania coraz większych szkód w gospodarce człowieka. Terenami szczególnie narażonymi na szkodliwą działalność bobrów są obszary wokół niektórych cieków wodnych i wód stojących, gdzie obwałowania oraz inne urządzenia hydrotechniczne, wpływające na stan bezpieczeństwa powodziowego, doznają istotnych uszkodzeń ze strony tych zwierząt.

Dzieje się tak pomimo podejmowanych w minionych latach przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Olsztynie działań minimalizujących, takich jak:

- pozyskiwanie środków na realizację kolejnych edycji projektu *Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez bobry na terenie województwa warmińsko-mazurskiego*, w ramach których w istniejące tamy bobrowe wstawiane są rury przelewowe;
- wydawanie decyzji zezwalających na odstępstwa od zakazów w tym m.in. rozbieranie tam, chwytanie i przenoszenie w inne lokalizacje.

Działania te nie zmniejszyły wielkości szkód powodowanych przez bobry w województwie warmińsko-mazurskim. Obecnie w wielu rejonach doszło do przegęszczenia populacji, co powoduje, że młode osobniki tego gatunku zajmują siedliska przekształcone i zagospodarowane przez człowieka jeszcze do niedawna uznawane za nieodpowiednie. Są to np. płytkie rowy melioracyjne, przydrożne rowy, obszary miejskie, sztuczne zbiorniki wodne a nawet fragmenty kanalizacji burzowej.

Bóbr jest gatunkiem, który potrafi w znacznym stopniu przekształcać środowisko wokół siebie. W przypadku obszarów gospodarowanych przez ludzi wiąże się to z niszczeniem upraw, sadów, grobli stawowych, ale również dróg, nasypów kolejowych i mostów, co stwarza zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego.

Ograniczenie populacji tego gatunku nie jest planowane na obszarach, na których rola środowiskotwórcza bobrów jest niezaprzeczalna i pożądana, jak np. lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, obszary Natura 2000, gdzie gatunek ten jest objęty szczególną ochroną jako przedmiot ochrony. Zarządzenie zezwalające na ograniczenie populacji bobra dotyczy tylko terenów przekształconych, użytkowanych gospodarczo, na których od lat notowane są szkody – są to przede wszystkim stawy rybne oraz tereny upraw rolnych i leśnych.

Populacja bobra w województwie warmińsko-mazurskim szacowana jest na około 11 000 osobników, jednak wobec wyraźnej tendencji wzrostowej, potwierdzonej liczbą wniosków oraz obserwacjami podczas wizji terenowych, jest ona zaniżona. Maksymalna liczba bobrów, które mogą zostać objęte redukcją w ciągu 3 lat w ramach realizacji zarządzenia na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 1770 osobników. Oznacza to, że w skali roku redukowana część populacji to mniej niż roczny przyrost naturalny, który wynosi 10%, co nie wpłynie na stan zachowania gatunku.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie ogłosił 7 października 2016 r. konsultacje społeczne dotyczące projektu zarządzenia w sprawie wprowadzenia odstępstw od wybranych zakazów obowiązujących w stosunku do bobra europejskiego. Przekazane uwagi i wnioski zostały przeanalizowane i te, które zostały uznane za merytorycznie uzasadnione, uwzględnione. Zarządzenie zostało podpisane 18 listopada 2016 r. i weszło w życie w dniu publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, czyli 21 listopada 2016 r. Zarządzenie może być realizowane do 28 lutego, co jest związane z okresem rozrodczym gatunku.

Szkody wyrządzane przez bobry, województwo warmińsko-mazurskie – 21 listopada 2016 r.

